[2019] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 670

ਇਲਾਥ ਵਲਾਪਿਲ ਅੰਬੂਨਹੀ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ

ਬਨਾਮ

ਕੁੰਹੰਬੂ ਕਰਨਾਵਨ

(2011 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1429)

ਸਤੰਬਰ 19, 2019

[ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ ਅਤੇ ਸੰਜੀਵ ਖੰਨਾ, ਜੇ.ਜੇ.)

ਮੁਕੱਦਮਾ - ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ - ਘੋਸ਼ਣਾ - ਇਕ 'R' ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ - ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - 'R' ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਸੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ - ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਿਫਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਕਿਹਾ: ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ- ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਉਕਤ ਪਾਠ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ - ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ - ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦਾਨੀ ਕੋਲ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਸਨ - ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜ਼ਾਬਤਾ 1908 - ਧਾਰਾ 100 - ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ - ਕਿਹਾ ਗਿਆ: ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਗਲਤੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਕਿਹਾ: 1. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ

ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਉਕਤ ਪਾਠ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 21] [677-G]

XXXXXX

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਤੇ ਦਾਨੀ 'R' ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮੇਂ (ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ 'R' ਜਾਂ ਦਾਨੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟਰੱਸਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪਾਰਸ 22 ਅਤੇ 25] [677-H; 678-A-D-E]

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ ਕਿ Exh. A1, ਵਿੱਚ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ

ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੂਰਤੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ Exh. A1, (ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼) ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ। [ਪੈਰਾ 26] [678-F]

XXXXXX

4. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ 'R' ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 27] [678-G-H; 679-A]

5. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 59 ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ Exh. A1 ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦਾਨੀ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ

ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਸਨ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਿਰਫ ਦਾਨੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 59 ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 31] [679-F-G]

ਜਨਾਬ ਚੁਨੀਲਾਲ ਵੀ. ਮਹਿਤਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੈਂਚਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ **ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1314: [1962] Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 549 - ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ।**

ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (D) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ (D) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ **(2019) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 641 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।**

ਐਸ. ਸਰੋਜਨੀ ਅੰਮਾ ਬਨਾਮ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਪਿਲਾਈ ਸ਼੍ਰੀਕੁਮਾਰ **(2018) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 2200 - ਵੱਖ ਕੀਤਾ।**

ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰੁਲ ਹੋਦਾ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਰਾਏਫੁਨੀਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ **(1996) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 767: [1995] 6 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 110**; ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੀਰਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ (2006) 5 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353: **[2006] 1 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 692 - ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ।**

XXXXXX

<u>ਕਨੂੰਨੀ ਕੇਸ ਹਵਾਲਾ</u>		
[1962] Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 549	ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 10
(2019) 7 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 641	ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ	ਪੈਰਾ 12
[1995] 6 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 110	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 28
[2006] 1 Suppl. ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 692	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ	ਪੈਰਾ 29

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2011 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 1429.

1996 (B) ਦੇ ਏਰਨਾਕੁਲਮ ਵਿਖੇ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 12.03.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਵੀ. ਗਿਰੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਪੀ. ਐਨ. ਰਵਿੰਦਰਨ, ਟੀ. ਜੀ. ਨਾਰਾਇਣਨ ਨਾਇਰ, ਐਸ. ਸੁਕੁਮਾਰਨ ਅਤੇ ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੇ. ਰਾਜੀਵ, ਸ਼ਿਨੋਜ ਕੇ. ਨਾਰਾਇਣਨ, ਏ. ਕਾਰਤਿਕ, ਬਦੁਸ਼ਾ ਸੁਲੇਮਾਨ ਅਤੇ ਅੰਕਿਤ ਜਗਲਾਨ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੇਠ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਇੰਦਰਾ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੇਰਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 1996 ਦੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 229 ਵਿੱਚ 12 ਮਾਰਚ, 2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਚੁਝਲੀ ਭਗਵਤੀ ਧਰਮਦੇਵ ਭੰਡਾਰਮ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਭੰਡਾਰਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ) ਦੀ ਹੈ।

2. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਮਨ ਐਥਨ ਅਸ਼ਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ 31 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਦ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੰਡਾਰਮ ਲਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਵਸੂਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਹੁਤ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

ਰਮਨ ਆਈਥਨ ਅਸ਼ਰੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰਮਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੇ ਭੰਡਾਰਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਭੰਡਾਰਮ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਸਪੁਰਦਗੀ ਦੇ ਪਾਠ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਨਿਰਜੀਵ ਸਰੀਰ ਸੀ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਲੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਰਮਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਮਾਲੀਆ ਅਦਾ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ।

ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ 15 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 31 ਜੁਲਾਈ, 1971 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕੀਤਾ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 7 ਦਸੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ, ਅਸਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਮਨ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਅਤੇ ਕਿਜ਼ਾਕਕੇ ਵੀਥਿਲ ਤਰਵਾੜ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਹਨ।

6. ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭੰਡਾਰਮ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ ਜੋ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਮਾਲਕ ਸਨ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਮਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਅਯੋਗ ਸੀ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਨੂੰ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮੁੱਲ ਲਈ ਸਹੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਿਆਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਰਮਨ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।

8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਰਮਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫ਼ਾ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ।

9. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਹੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਮੁੜ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ।

XXXXXX

10. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਣਗਿਣਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਨਾਬ ਚੁਨੀਲਾਲ ਵੀ. ਮਹਿਤਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਸੈਂਚੁਰੀ ਸਪਿਨਿੰਗ ਐਂਡ ਮੈਨੂਫੈਕਚਰਿੰਗ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 1962 ਐਸ.ਸੀ. 1314 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ।

11. ਚੁਨੀਲਾਲ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹੀ ਟੈਸਟ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਆਮ ਜਨਤਕ ਮਹੱਤਤਾ ਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਇਹ ਸਿੱਧੇ ਅਤੇ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਫੈਡਰਲ ਕੋਰਟ, ਜਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਵਿਕਲਪਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਜੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਰਵਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਉਠਾਈ ਗਈ ਅਪੀਲ ਬੇਤੁਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਸਰਲ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ੱਕ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

12. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਲਹਿਣਾ ਸਿੰਘ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਰਾਹੀਂ 2019 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 641 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਾਜ਼ਾ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ 1976 ਦੀ ਸੋਧ ਤੋਂ ਬਾਅਦ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ

ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ "ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ" ਦੀ ਹੋਂਦ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ।

13. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਅਧੀਨ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਪਣੀ ਰਾਏ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਦੀ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਿੱਟੇ ਗਲਤ ਸਨ:

(1) ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਉਲਟ; ਜਾਂ

(2) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ; ਜਾਂ

(3) ਅਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਸਬੂਤ ਜਾਂ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ.

XXXXXX

14. ਹੁਣ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਵਿਗਾੜ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ CPC ਦੀ ਧਾਰਾ 100 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਦਖਲ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

15. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਅਤੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

ਕੀ Exh. A1 - ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਦਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

16. ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਕਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

17. ਹੋਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ, ਅਰਥਾਤ ਕੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ Exh. P11 ਹੋਣਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਐਕਟ, 1882 ਦੀ ਧਾਰਾ 126 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ Exh. P11 ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਾਂ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 27 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਿਰਲੇਖ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਇਹ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

18. ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਖੋਜ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜ ਨਾਲ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਇੰਨਾ ਵਿਗਾੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਕੀ ਦਾਨੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਇਕਪਾਸੜ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

19. ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨ ਨਾਲ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਗਲਤੀ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗੀ, ਜੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਸਵਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਹੈ।

XXXXXX

20. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਪਾਠ ਦਾ ਸਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕਬਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਪਾਠ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੈਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਉਪਰੋਕਤ ਦੈਵਾ ਭੰਡਾਰਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਟਾਰਵਰਡ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਮਾਲਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਤਰਵਾੜ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਚੁਝਲੀ ਅਯਾਥਨ ਆਦਿ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਆਮਦਨ ਤੋਂ ਧਰਮਦਾਇਵਮ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਗੇ, ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ 1131 (M.E.) ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਕੁੰਭਮ ਦੀ 30 ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿਆਜ

ਵਜੋਂ 24/- ਰੁਪਏ ਦੇਣਗੇ। ਇਹ ਰਕਮ ਮੈਨੂੰ ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਤੱਕ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਜੀਵਨ ਹਿੱਤ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।“

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:

"8. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਧਾਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ, ਚਾਹੇ ਇਹ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਸਬੂਤ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦਾਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਬਾਰੇ ਧਾਰਨਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਹ ਗੱਲ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਦਾਨ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ।“

21. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੋਵੇਗੀ, ਅਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੇ ਖੁਦ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਬੋਝ ਕਿ ਉਕਤ ਪਾਠ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਉਸ ਪਾਰਟੀ 'ਤੇ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

22. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਕਿ ਭੰਡਾਰਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਰਨਵਨ (ਮਲਿੰਗਨ ਚੁਝਲੀ ਅਸ਼ਰੀ) ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬੂਤ ਸੀ।

XXXXXX

23. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਗਿਫਟ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਬਣਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 127 ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਲੀਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਤੋਹਫ਼ਾ ਔਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਲਿੰਗਨ ਚੁਝਲੀ ਅਸ਼ਰੀ ਨੂੰ ਭੰਡਾਰਮ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

24. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:

"ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮੂਰਤੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਨਾਬਾਲਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, Ext. A1 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੀ ਸਵੀਕਾਰਤਾ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਲਿੰਗਨ ਚੁਜਾਲੀ ਅਸ਼ਰੀ Ext.A1 ਦੇ ਸਮੇਂ ਥਰਾਵੜ ਦਾ ਕਰਨਵਨ ਸੀ ਅਤੇ ਮਲਿੰਗਨ ਚੁਜਾਲੀ ਅਸ਼ਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਦਾਨੀ (ਰਮਨ ਆਈਥਨ ਅਸ਼ਰੀ) ਵੀ ਭੰਡਾਰਮ ਦਾ ਟਰੱਸਟੀ ਸੀ।"

25. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮਲਿੰਗਨ ਚੁਝਾਲੀ ਅਸ਼ਰੀ ਅਤੇ ਦਾਨੀ ਰਮਨ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ

ਸਮੇਂ ਭੰਡਾਰਮ (ਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ) ਦੇ ਟਰੱਸਟੀ ਸਨ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਮਨ ਜਾਂ ਭੰਡਾਰਮ ਦੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟਰੱਸਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਭੰਡਾਰਨ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

26. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਇਸ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ ਕਿ Exh. A1, ਵਿੱਚ ਪਾਠਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਤੱਥ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਬੂਤ ਦਾ ਬੋਝ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੂਰਤੀ ਰੱਖਣ ਅਤੇ Exh. A1, ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਾਠਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸਨ।

27. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਸਹੀ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਨੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਸੀ। ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਦਾਨੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਰਮਨ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ।

XXXXXX

28. ਮੁਹੰਮਦ ਨੂਰੁਲ ਹੋਦਾ ਬਨਾਮ ਬੀਬੀ ਰਾਏਫੁਨਨੀਸਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (1996 (7) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 767 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 59 ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸੇ ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਧਿਰ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਨੁਛੇਦ 59 ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਫਰਮਾਨਾਂ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਫਰਮਾਨ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਰਾਹੀਂ ਸਿਰਲੇਖ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੁਆਰਾ ਸਾਧਨ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਨੁਛੇਦ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੀਮਾ ਦਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਬਿੰਦੂ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਦੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਫਰਮਾਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

29. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ 2006 (5) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 353 ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਬੀਰਬਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਇਜ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ; ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਰੱਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

30. ਪ੍ਰੇਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ (ਸੁਪਰਾ) ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 59 ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਦੋਂ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਗਲਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਨੁਛੇਦ

59 ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਗਲਤੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਯੰਤਰਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ।

31. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 59 ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਫਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਤਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ Exh. A1 ਤੋਹਫ਼ੇ ਦਾ ਕੰਮ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਦਾਨੀ ਕੋਲ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਅਦ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਸਨ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਸਿਰਫ ਦਾਨੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਨੁਛੇਦ 59 ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ।

32. ਐਸ. ਸਰੋਜਨੀ ਅੰਮਾ ਬਨਾਮ ਵੇਲਾਯੁਧਨ ਪਿਲਾਈ ਸ਼੍ਰੀਕੁਮਾਰ (2018 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. ਆਨਲਾਈਨ ਐਸ.ਸੀ. 2200) ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਤੋਹਫ਼ਾ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ਾ ਅਗਲੀ ਤਾਰੀਖ 'ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਫੈਸਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ।

33. ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

34. ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਨ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Prabhat Kiran, Advocate
D/923/2000
Bar Council of Delhi